

Forslag

til

Lov om ændring i lov om offentlig forsorg.

(Vedrørende forhøjelse af børnebidrag m. v.)

Fremsat den 6. februar 1964 af *socialministeren*.

§ 1.

I lov nr. 169 af 31. maj 1961 om offentlig forsorg foretages følgende ændringer og tilføjelser:

1. I § 78 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

„*Stk. 2.* Til børn uden for ægteskab kan der ydes bidrag af det offentlige til dækning af udgifterne ved børnenes underhold, når en af forældrene er afgået ved døden, og det under hensyn til begrundelsen for, at underholdsbidrag ikke forinden er fastsat, findes rimeligt, at der ydes bidrag.“

2. § 78, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, affattes således:

„*Stk. 4.* De i *stk. 1-3* omhandlede bidrag kan kun ydes, såfremt overøvrigheden efter nærmere af socialministeren fastsatte retningslinier skønner, at omstændighederne taler derfor.“

3. I § 87, *stk. 1*, ændres beløbene „1.248 kr.“ og „828 kr.“ til henholdsvis: „1.560 kr.“ og „1.032 kr.“

4. I § 91, *stk. 1*, ændres „§ 78, *stk. 2*“ til: „§ 78, *stk. 3*“.

5. I § 96, *stk. 2*, ændres „§ 78, *stk. 2*“ til: „§ 78, *stk. 3*“.

6. I § 104 ændres beløbene „71 kr.“ og „125 kr.“ til henholdsvis: „89 kr.“ og „156 kr.“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1964, bestemmelserne i § 1, nr. 3 og 6, dog først den 1. april 1967.

Stk. 2. I tiden indtil den 1. april 1967 udgør bidragene efter §§ 87 og 104 i lov om offentlig forsorg følgende beløb, der reguleres efter lovens § 126:

	Normalbidraget efter § 87		Bidrag efter § 104	
	For fædrens vedkommende	For moderens vedkommende	Børnefødsbidrag	Bidrag til moderens underhold
	kr.	kr.	kr.	kr.
1. april 1964— 31. marts 1965	1.320	876	75	133
1. april 1965— 31. marts 1966	1.392	924	80	140
1. april 1966— 31. marts 1967	1.476	972	84	148

Bemærkninger til lovforslaget.

Et underholdsbidrag til et barn fra en af dets forældre, fastsat efter privatretlige regler, jfr. lov af 18. maj 1960 om børns retsstilling, kan efter lov om offentlig forsorg af 31. maj 1961 udbetales forskudsvis af det offentlige, når bidragets forfaldsdag er forløbet, uden at bidraget er blevet betalt. Bidraget kan dog kun udbetales med normalbidraget eller med det i den privatretlige resolution fastsatte bidrag, hvis dette er lavere. Normalbidraget, hvis størrelse er fastsat i loven, *reguleres efter pristallet*. Det udgør for tiden for faderens vedkommende 1.248 kr. årlig og for moderens vedkommende 828 kr. årlig.

Efter forsorgsloven, der er ændret ved lov nr. 155 og lov nr. 164 af 24. april 1963 og lov nr. 246 af 7. juni 1963, kan der til børn af enker og enkemænd og til forældrelose børn m. fl. af det offentlige udbetales et bidrag svarende til normalbidraget, og efter lov om invalide- og folkepension og lov om pension og hjælp til enker m. fl. kan der til pensionerne ydes et børnetillæg ligeledes af samme størrelse som normalbidraget.

Ved en lov af 20. marts 1963 gennemførtes som et led i helhedsløsningen et særligt tillæg til personer, der oppebærer indtægtsbestemt folkepension, invalidepension eller enkepension. Ved en lov af 18. december 1963 er dette tillæg fra 1. april 1964 indregnet i pensionernes grundbeløb. Da ydelserne efter forsorgsloven er sat i forhold til pensionernes grundbeløb, får den nævnte forhøjelse af disse umiddelbart virkning for forsorgslovens ydelser. Dette gælder dog ikke med hensyn til børnebidrag efter forsorgsloven, nemlig det bidrag, der er fastsat efter den privatretlige lovgivning, og som kan udlægges forskudsvis af det offentlige, bidrag til børn af enker og enkemænd, til forældrelose børn m. fl. eller for børnetillægget til pensionerne.

Det må anses for rimeligt, at børnebidrag og børnetillægget til pensionerne forhøjes i samme forhold som pensionerne og de øvrige sociale ydelser.

Spørgsmålet om reglerne i sociallovgivningen om bidrag til børns underhold har imidlertid været behandlet i et under socialministeriet nedsat *familiepolitisk udvalg*, der efter socialministerens anmodning har afgivet en redegørelse herom og en indstilling om visse ændringer i de gældende regler.

Udvalget har undersøgt spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelserne i lov om offentlig forsorg af 31. maj 1961 om forskudsvis udbetaling af det offentlige af bidrag fra en af forældrene til et barns forsørgelse og forsorgslovens bestemmelser om bidragsunderstøttelser — bidrag til børn af enker og

enkemænd, forældrelose børn m. fl. — kan anses for fyldestgørende. Udvalget har herunder blandt andet undersøgt spørgsmålet om *størrelsen* af bidrag og bidragsunderstøttelser og spørgsmålet om *indtægtsgrensen* for adgang til ydelserne.

Ved forsorgsloven af 31. maj 1961 skete der en forhøjelse af normalbidraget med ca. 10 pct., og samtidig påbegyndtes en udligning af forskellen mellem normalbidraget i de tre kommunegrupper, hovedstadsområdet, købstæder m. v. og det øvrige land. Denne udligning vil være helt gennemført pr. 1. april 1964, fra hvilken dato normalbidraget vil være det samme for hele landet.

Udvalget har undersøgt spørgsmålet om at fastsætte normalbidraget på grundlag af beregninger over, hvad et barns forsørgelse koster.

Det fremgår af denne undersøgelse, at denne udgift kan anslås til mellem 2.500 kr. og 3.500 kr. Udgiften varierer efter forsørgerens indtægtsniveau, ligesom den varierer for forsørgere på samme indtægtsniveau.

Udvalget finder derfor, at sådanne beregninger frembyder et for usikkert grundlag for en fastsættelse af normalbidraget, og at man principielt bør fastholde en regulering efter pristallet. En sådan regulering tager imidlertid ikke hensyn til stigningen i reallønnen. En oversigt over udviklingen i normalbidraget sammenholdt med udviklingen i lønnen ved fuld beskæftigelse for mænd i hovedstaden viser følgende for det sidste tiår:

	Årsløn mandlige arbejdere kr.	Faderens normal- bidrag kr.	Bidrag i pct. af løn pct.
1953-54	11.100	834	7,5
1954-55	11.800	834	7,1
1955-56	12.300	858	7,0
1956-57	13.200	900	6,8
1957-58	13.900	936	6,7
1958-59	14.400	954	6,6
1959-60	14.900	984	6,6
1960-61	16.000	990	6,2
1961-62	18.100	1.008	5,6
1962-63	19.950	1.176	5,9

Betalingen af normalbidraget er således ud fra en gennemsnitsbetragtning blevet mindre byrdefuld for den enkelte bidragsskyldige.

Med udgangspunkt i størrelsen af normalbidraget i 1952-53 sammenholdt med den gennemsnitlige arbejdsløns finder udvalget, at der er grundlag for en forhøjelse af normalbidraget med ca. 25 pct., nemlig for faderens vedkommende fra 1.248 kr. til

1.560 kr. og for moderens vedkommende fra 828 kr. til 1.032 kr. Bidragsunderstøttelserne efter forsorgsloven bør efter udvalgets opfattelse som hidtil være af samme størrelse som normalbidraget.

Med hensyn til spørgsmålet om indtægtsgrænsen for adgang til forskudsvis at modtage bidrag udbetalt har udvalget anført, at der med den forhøjelse af indtægtsgrænsen, som blev gennemført ved lov af 25. juni 1960 med virkning fra 1. juli 1960, er sket en betydelig udvidelse af antallet af personer, som er berettiget til at modtage bidrag forskudsvis udbetalt. Ved den nye forsorgslovs ikrafttræden den 1. april 1962 er kredsen yderligere forøget som følge af en ændring i bestemmelserne om forsørgelsespligten. Ifølge denne bestemmelse består der ikke længere over for det offentlige nogen forpligtelse til at forsørge stedbørn. I konsekvens heraf har forsorgsloven fastsat, at hvis en bidragsberettiget er gift, kommer kun *halvdelen* af ægtefællernes samlede indtægt i betragtning ved beregning af indtægtsgrænsen. Det må herefter antages, at kun ca. 10 pct. af alle bidragsberettigede har indtægter, der afskærer dem fra at få bidrag udbetalt forskudsvis.

Inddrivelsesprocenten for bidrag udlagt af det offentlige til børns forsørgelse ligger på 75-80 pct. af det forskudsvis udlagte beløb.

På denne baggrund finder det familiepolitiske udvalg det rimeligt *helt at ophæve indtægtsgrænsen* for forsørgere for adgang til forskudsvis udbetaling af bidrag.

Såfremt indtægtsgrænsen for adgang til forskudsvis udbetaling af bidrag ophæves ud fra det synspunkt, at der er tale om et *udlæg*, idet det offentlige kan indkræve beløbet hos forsørgeren, er der efter udvalgets opfattelse *ikke* derved givet grundlag for at ophæve indtægtsgrænsen for adgang til bidragsunderstøttelser. Modtagelsen af disse synes at måtte være betinget af en vis trang. At ophæve indtægtsgrænsen ville gøre ydelsen til et almindeligt børnetilskud for enlige forsørgere ved siden af det allerede ydede almindelige børnetilskud. Til dette ydes et særligt tillæg for enlige forsørgere, og en ændring af reglerne om adgang til bidragsunderstøttelser måtte derfor i givet fald ses i sammenhæng med en ændring af bestemmelserne om det almindelige børnetilskud.

Med hensyn til kredsen af personer, der har adgang til bidragsunderstøttelser, har udvalget oplyst, at der i praksis har været følt behov for at lade de gældende regler omfatte også andre grupper af enlige forsørgere end dem, der er omfattet af loven. Dette gælder således i tilfælde, hvor forældrene til et barn ved den enes død levede adskilt, men hvor

der ikke, skønt der havde været grundlag herfor, er blevet udfærdiget nogen bidragsresolution, eller hvor forældrene til et barn har levet sammen, og den ene er afgået ved døden, inden ægteskab blev indgået. I sådanne tilfælde har justitsministeriet undertiden tilladt udfærdigelse af en bidragsresolution efter den pågældendes død, og på grundlag af denne resolution er der da blevet udbetalt bidrag. Udvalget finder det imidlertid rimeligt, at der direkte i loven optages hjemmel for at yde bidragsunderstøttelse i sådanne tilfælde, og justitsministeriet har sluttet sig til denne opfattelse. Udvalget har derfor afgivet et forslag herom.

Regeringen kan tiltræde Det familiepolitiske Udvalgs betragtninger med hensyn til ønskeligheden af, at *normalbidraget* forhøjes, og at der gives hjemmel for at udbetale *bidragsunderstøttelser* i enkelte tilfælde, som ikke hidtil har været omfattet af loven.

Regeringen finder, at forhøjelsen af normalbidraget bør gennemføres over en årrække, således at bidraget i første omgang forhøjes med et beløb, der svarer til forhøjelsen af de øvrige sociale ydelser, og får virkning fra 1. april 1964, og således at der pr. 1. april 1965, 1. april 1966 og 1. april 1967 sker en yderligere forhøjelse af bidragene m. v. Der er herved taget hensyn til det ønskelige i, at de, der efter en privatretlig resolution skal yde et bidrag til børn svarende til normalbidraget, ikke på een gang skal betale en for stor forhøjelse, samt til, at udgiften for statskassen til dækning af de bidrag, der ikke inddrives fra bidragskyldige, samt til bidragene til enker og enkemænd m. fl. og børnetilskud til pensionister ikke i finansåret 1964-65 belaster statskassen med en større procentvis merudgift end de øvrige sociale ydelser, og at stigningen derefter bør fordeles over en periode.

Med hensyn til spørgsmålet om *ophævelse af grænsen for adgang til forskudsvis at modtage bidrag* udbetalt af det offentlige bemærkes, at regeringen finder, at dette spørgsmål, også under hensyn til de udgifter, der vil være forbundet med gennemførelse af en regel herom, bør ses i sammenhæng med andre spørgsmål af familiepolitisk art.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Udgifterne ved gennemførelse af lovforslaget må, beregnet efter reguleringspristal 100, anslås til i finansåret 1964-65 ca. 6,2 mill. kr., i finansåret 1965-66 ca. 12,3 mill. kr., i finansåret 1966-67 ca. 17,2 mill. kr. og derefter til ca. 23,4 mill. kr. årlig. Ca. halvdelen af udgiften vedrører forskud på bidrag til børn i og uden for ægteskab, resten bidrag til enkebørn m. v. og børnetilskud til folke- og invalidepensionister.

Til § 1.

Ad 1. Det foreslås, at der skal kunne fastsættes en bidragsunderstøttelse til børn uden for ægteskab, når den ene af et barns forældre er afdød ved døden, og der havde været grundlag for fastsættelse af et bidrag, men dette ikke er sket, og der foreligger en rimelig begrundelse herfor.

Ad 2. Ændringen er redaktionel og er en følge af ændringsforslaget til § 78.

Ad 3. Det foreslås at forhøje normalbidraget for faderens vedkommende til 1.560 kr. og for moderens vedkommende til 1.032 kr., dog således at forhøjelsen først træder i kraft fra 1. april 1967, jfr. overgangsbestemmelsen i § 2.

Ad 4-5. Ændringerne er redaktionelle og er en følge af ændringsforslaget til § 78.

Ad 6. Det foreslås, at de i forsorgslovens § 104 fastsatte bidrag til barselfærd og til moderens

underhold før og efter fødslen forhøjes til henholdsvis 89 kr. og 156 kr., jfr. dog overgangsbestemmelsen i § 2.

Til § 2.

Som nævnt i de indledende bemærkninger foreslås det, at forslagens bestemmelser ikke alle træder i kraft pr. 1. april 1964. Virkningen af overgangsbestemmelsen i § 2 er følgende:

Fra 1. april 1964 træder i kraft dels bestemmelsen om adgang til at give bidragsunderstøttelser i særlige tilfælde dels bestemmelsen om en forhøjelse af normalbidraget og bidraget til barselfærd og moderens underhold før og efter fødslen med 6 pct. Fra 1. april 1965 forhøjes de nævnte bidrag med ca. 12 pct. fra 1. april 1966 med ca. 18 pct. og fra 1. april 1967 med ca. 25 pct. i forhold til det i forsorgsloven fastsatte bidrag.